

АКТУАЛЬНІСТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗНАТЬ БАЗОВИХ КЕРІВНИКІВ З ПИТАНЬ МЕТОДОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ

Непрядка І.В., Кривенко В.І., Федорова О.П., Пахомова С.П., Качан І.С.

Мета – обґрунтування необхідності вдосконалення теоретичних і практичних знань базових керівників з питань методології викладання на післядипломному етапі, освоєння і використання сучасних технологій у навчанні лікарів-інтернів.

Результати й обговорення. У статті наведено обґрунтування необхідності популяризації теоретичних знань та практичних навичок базових керівників з питань методології викладання, організації самостійної роботи лікарів-інтернів, удосконалення набуття практичних навичок та вмій лікарями-інтернами на етапі післядипломної освіти.

Ключові слова: база стажування; заочний період навчання; медична освіта; організація підготовки лікаря.

Вступ. Реалізація реформи охорони здоров'я в Україні з переорієнтацією на надання первинної медико-санітарної допомоги вимагає радикальних змін у підготовці кадрів. Вища освіта стала основою для підготовки управлінських, педагогічних, клінічних фахівців і дослідників. Сучасна медична освіта повинна бути безперервною, за якістю підготовки фахівців має відповідати потребам системи охорони здоров'я і суспільства в цілому, конкурентоспроможною, заснованою на сучасних технологіях, з активним наголосом на самостійність лікарів. Крім того, актуальним є збереження наступності між освітніми традиціями та нововведеннями.

Мета – обґрунтування необхідності вдосконалення теоретичних і практичних знань базових керівників з питань методології викладання на післядипломному етапі, освоєння і використання сучасних технологій у навчанні лікарів-інтернів.

Матеріали та методи. Досвід проведення циклу тематичного удосконалення для керівників баз заочного стажування з метою підвищення рівня практичної підготовки випускників вищих медичних закладів освіти, їх професійної готовності до самостійної лікарської діяльності.

Результати й обговорення. У умовах сьогодення важливим є осмислення лікарем

не тільки своїх вузькопрофесійних цілей, але й орієнтація в питаннях громадського здоров'я, пристосування до змін, що відбуваються навколо. А якість наданої медичної допомоги в першу чергу залежить від якості медичної освіти.

Крім того, важливим видається відповідність вищої медичної освіти в Україні стандартам якості Всесвітньої федерації медичної освіти, в яких вказується, що «метою медичної освіти є поліпшення стану здоров'я населення». Опанування цієї мети неможливо без розвитку таких якостей лікаря, як компетентність і професіоналізм.

Підготовка сімейного лікаря включає як питання засвоєння глибоких теоретичних знань, так і оволодіння навичками на міждисциплінарній основі, що вимагає сучасного методичного забезпечення: відпрацювання навичок щодо інтеграції знань і умій для забезпечення індивідуального підходу при лікуванні конкретного хворого, освоєння нових сучасних методів діагностики та лікування хворих необхідних у самостійній роботі лікаря. Практична ж діяльність в процесі післядипломної підготовки повинна допомогти новій категорії фахівців адаптуватися в практичній ланці охорони здоров'я та установах соціального захисту, сформувати системний підхід, отримати досвід оцінки та аналізу інформації,

випробувати прийоми математичного моделювання, маркетингу.

Лікарі-інтерни за фахом «загальна практика – сімейна медицина» проходять навчання у вигляді очно-заочної форми навчання. Якісна підготовка молодого лікаря до самостійної роботи в практичній медицині залежить від багатьох складових: наявності сучасних навчально-методичних програм і посібників; високого рівня теоретичної та практичної підготовки як викладачів вузу (кафедр післядипломної освіти), так і керівників інтернів на базах стажування, технічного оснащення вузів і лікарень.

Очний цикл передбачає придбання теоретичних знань з дисципліни на профільній кафедрі. Тоді як заочний цикл проходить на базі стажування. Керівниками лікарів – інтернів на базах стажування є фахівці вищої категорії, що мають великий клінічний досвід, але не завжди володіють технологіями організації навчального процесу.

Для оволодіння спеціальністю лікарі-інтерни повинні отримати чітку інформацію про структуру і вимоги навчання в інтернатурі. Крім того, передбачається оволодіння знаннями та уміннями менеджера в спілкуванні з партнерами і конкурентами, складання профілактичних програм, поточних і перспективних планів; організація та проведення семінарів, конференцій. Тому керівники баз стажування повинні володіти методичним знаннями, які б задовольняли сучасним вимогам до викладання у вищій школі.

У процесі становлення особистості фахівця величезне значення набуває вміння самостійно поповнювати знання і орієнтуватися у великому потоці інформації. Саме в заочній частині інтернатури більше часу приділяється самостійній роботі інтернів, тому на базових керівників покладається велика відповідальність у формуванні практичного мислення лікарів-інтернів.

Необхідно відзначити, що на етапі післядипломної освіти методологія підготовки фахівців має істотні деклінації, що вимагає необхідність навичок вживання сучасних інформаційних і інноваційних технологій у щоденній професійній роботі. Максимальні можливості для їх реалізації – саме в заочній частині інтернатури. В арсеналі вик-

ладача – базового керівника досить різних форм самостійної роботи, творче використання яких дозволить підготувати освіченого і кваліфікованого лікаря, готового до роботи в первинній ланці охорони здоров'я.

Задля повноцінної реалізації цілей навчання на базах стажування запропоновано впровадити окреме цільове навчання на курсі тематичного удосконалення саме тих осіб, внесок яких в становлення майбутнього лікаря є найбільшим – керівників заочного періоду навчання лікарів-інтернів.

Цикл розроблений для популяризації теоретичних знань та практичних навичок з питань методології викладання на етапі післядипломної освіти, організації самостійної роботи лікарів-інтернів, удосконаленню набуття практичних навичок та вмінь лікарями-інтернами, правилам оформлення документації.

На цикл тематичного удосконалення заховуються лікарі – керівники баз заочного стажування, які ставлять собі за мету вивчення та впровадження в практичну діяльність теоретичних знань та практичних навичок з питань організації навчального процесу на післядипломному етапі.

Особливістю циклу становить: максимально чітко та зрозуміло донести до слухачів доречність підвищення рівня практичної підготовки випускників вищих медичних закладів освіти, їх професійної готовності до самостійної лікарської діяльності.

Підлягають детальному розбору питання стану та перспектив реформування охорони здоров'я в Україні, нова концепція організації післядипломної освіти лікарів в Україні, розглядаються аспекти післядипломного навчання лікарів у країнах Європейського Союзу. Окремо приділяється увага прикладним питанням: нормативно-правовим документам, що регулюють післядипломну підготовку лікарів в інтернатурі, документам та методичним матеріалам, необхідним для організації діяльності бази стажування лікарів-інтернів, критеріям відповідності бази стажування вимогам для організації навчального процесу лікарів-інтернів

Якість підготовки будь-якого фахівця в сучасних умовах визначається не тільки рівнем його знань, а й професійними вміння-

ми, що дозволяють йому творчо вирішувати виникаючі проблеми, активно взаємодіяти з колегами. Детально висвітлюється проблема опанування лікарями-інтернами практичних навичок з різних спеціальностей, надаються рекомендації щодо методики організації і проведення семінарських та практичних занять з лікарями-інтернами, підготовки до іспиту «Крок 3» як провідної складової навчального процесу лікарів-інтернів. У процесі проходження навчання на циклі тематичного удосконалення базові керівники навчання отримують максимально повну інформацію щодо вимог до підготовки звітної документації лікарем-інтерном до державної атестації, шляхів організації науково-дослідної роботи лікарів-інтернів на базі стажування, проведення атестації лікарів-інтернів на визначення рівня знань, практичних навичок та умінь.

Значна увага приділяється ролі інформаційних технологій при підготовці лікарів-інтернів та можливостей використання сучасної інформаційної бази для проведення практичних занять з лікарями-інтернами на базі стажування.

Метою навчання лікаря є виховання його професійної культури, що є результатом якісного розвитку знань, інтересів, переконань, норм діяльності і поведінки, здібностей і соціальних почуттів. Тому важливим ланцюгом підвищення педагогічного рівня наставника на базі стажування є детальне вивчення системи взаємодії базового керівника з лікарями-інтернами в процесі реалізації програм навчання, формування комунікативних і організаторських умінь і навичок майбутнім фахівцем, окремо розглядаються питання психологічних аспектів спілкування лікаря-інтерна з хворими, колегами, тощо.

Висновок. Таким чином, набуває актуальності організації циклів тематичного удосконалення з організації підготовки лікарів-інтернів за фахом «загальна практика – сімейна медицина» для керівників баз стажування. Актуальність організації циклу тематичного удосконалення «Організацій-

но-методичні засади підготовки лікарів-інтернів на базі стажування (для керівників баз стажування)» та перспективи подальшого його проведення базуються на положенні, що процес оптимізації навчання лікарів-інтернів у заочному періоді передбачає удосконалення методик викладання в інтернатурі. Ефективність підготовки на заочних базах значною мірою залежить від особистості безпосереднього керівника лікаря-інтерна, його кваліфікації, педагогічної майстерності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вєденко Б.Г. Реформування охорони здоров'я – давно очікуваний крок, не бажано спіткнутись / Б.Г.Вєденко, В.А. Мельник, В.Г. Даценко // *Новості медицини і фармації*. – 2011. – № 3. – С. 27.
2. Вороненко Ю.В., Бойченко Т.С. Стратегія і методи навчання в післядипломній медичній освіті: Навч.-метод. посібник. – К., 2004. – 160 с.
3. Вороненко Ю.В., Лисенко Г.І. Еталони практичних навичок для лікарів загальної практики-сімейної медицини (навчально-методичний посібник) / під ред. академіка НАМН України проф. Вороненка Ю.В., проф. Лисенка Г.І. – К.-2013. – 624 с.
4. Денисюк В.І. Перспективи і заходи щодо покращення впровадження результатів доказової внутрішньої медицини у навчальний процес медичних вузів України // *Новості медицини і фармації*. – 3(444). – 2013. – С. 37-39.
5. Матюха Л. Ф. Лехан В.М. Гойда Н. Г. та ін. Порядок організації надання медичної допомоги та забезпечення маршрутів пацієнта лікарем загальної практики-сімейним лікарем при різних клінічних станах та захворюваннях (методичні рекомендації). – К., 2011. – 43с.
6. Наскрізна програма підготовки студентів медичних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації та лікарів інтернів для оволодіння практичними навичками та методиками, необхідними для роботи на посадах лікарів за спеціальністю «Загальна практика-сімейна медицина» (затверджена МОЗ України 7.04.2011).
7. Поляченко Ю.В. Медицинское образование в мире и в Украине: Додипломное образование, последипломное образование; непрерывное профессиональное развитие. Учебное пособие / Поляченко и др. – К., 2005. – 464 с.
8. Примірне положення про підвищення кваліфікації за очно-заочною формою з елементами дистанційного навчання у Національній медичній академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика (затверджено МОЗ України 2013).
9. Свиридова Н.К., Сулік Р.В., Кусткова Г.С. Особливості навчання в інтернатурі з неврології в сучасних умовах // *Ліки України*.-№1 (186).-С.28-30.

ACTUALITY OF BASE HEADS THEORETICAL AND PRACTICAL KNOWLEDGE IMPROVEMENT ON TEACHING METHODOLOGY AT POSTGRADUATE STAGE

*Nepryadkina I.V., Krivenko V.I.,
Fedorova O.P., Pakhomova S.P.,
Kachan I.S.*

The aim: rationale for the improvement of theoretical and practical knowledge base managers for the methodology of teaching at postgraduate stage, the development and use of modern technologies in teaching interns.

Results and discussion. The article presents the rationale for the popularization of theoretical knowledge and practical skills of basic directors on teaching methodology, organization of independent work of interns, improve practical skills and abilities of medical interns during postgraduate education.

For the full realization of the objectives of training bases for training offered to introduce a special targeted training on the course of thematic improvement is those individuals whose contribution to the formation of the future doctor is the largest – the leaders of the correspondence period of training of interns.

The cycle is designed to promote theoretical knowledge and practical skills for teaching methodology at the stage of post-graduate education, organization of independent work of interns, improve practical skills and abilities of medical interns, rules documentation.

The peculiarity of the cycle, as clearly and clearly convey to the audience the relevance of raising the level of practical training graduates in higher education institutions and their professional preparedness to medical practice.

Thus, acquires relevance of cycles of thematic advanced training of interns in the specialty “general practice – family medicine” for managers training bases. The relevance of the cycle of thematic improvement “Organizational and methodological principles of training of interns at the bases of training (for managers bases probation)” and the prospects for its further realization is based on the assumption that the process of optimizing the training of interns in absentia period involves improving methods of teaching internship. The effectiveness of distance training bases largely depends on the individual supervisor of interns, his qualifications, pedagogical skills.

Keywords: internship base, medical education, correspondence during training, organization of doctors training.

АКТУАЛЬНОСТЬ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ И ПРАКТИЧЕСКИХ ЗНАНИЙ БАЗОВЫХ РУКОВОДИТЕЛЕЙ ПО ВОПРОСАМ МЕТОДОЛОГИИ ПРЕПОДАВАНИЯ НА ПОСЛЕДИПЛОМНОМ ЭТАПЕ

*Непрядкина И.В., Кривенко В.И.,
Федорова О.П., Пахомова С.П.,
Кача И.С.*

Цель – обоснование необходимости совершенствования теоретических и практических знаний базовых руководителей по вопросам методологии преподавания на последипломном этапе, освоения и использования современных технологий в обучении врачей-интернов.

Результаты и обсуждение. В статье приведено обоснование необходимости популяризации теоретических знаний и практических навыков базовых руководителей по вопросам методологии преподавания, организации самостоятельной работы врачей-интернов, совершенствованию приобретению практических навыков и умений врачами-интернами на этапе последипломного образования.

Ключевые слова: база стажировки; заочный период обучения; медицинское образование; организация подготовки врача.